

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 29 czerwca 2017 r.

Druk nr 542

Pan

Stanisław KARCZEWSKI

MARSZAŁEK SENATU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Jerzego Czerwińskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Waldemar Bonkowski	(-) Maria Koc	(-) Marek Pęk
(-) Margareta Budner	(-) Stanisław Kogut	(-) Michał Potoczny
(-) Zbigniew Cichoń	(-) Tadeusz Kopec	(-) Jarosław Rusiecki
(-) Jerzy Czerwiński	(-) Małgorzata Kopiczko	(-) Czesław Ryszka
(-) Robert Gawel	(-) Józef Łyczak	(-) Andrzej Stanisławek
(-) Adam Gawęda	(-) Robert Mamątow	(-) Antoni Szymański
(-) Stanisław Gogacz	(-) Marek Martynowski	(-) Rafał Ślusarz
(-) Mieczysław Golba	(-) Łukasz Mikołajczyk	(-) Artur Warzocha
(-) Jan Hamerski	(-) Bogusława Orzechowska	(-) Jan Żaryn
(-) Jan Maria Jackowski	(-) Andrzej Pająk	
(-) Andrzej Kamiński	(-) Grzegorz Peczkis	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Art. 1. W ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie:
„o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich”;
- 2) dotychczasowy art. 1 oznacza się jako art. 1a i dodaje się przed nim art. 1 w brzmieniu:
„Art. 1. Ustawa reguluje:
 - 1) zasady, wysokość oraz tryb przyznawania świadczenia pieniężnego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, zwanych dalej „osobami deportowanymi do pracy przymusowej”;
 - 2) zasady wydawania legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej;
 - 3) inne niż wymienione w pkt 1 i 2 uprawnienia osób deportowanych do pracy przymusowej.”;
- 3) po art. 6 dodaje się art. 6a i art. 6b w brzmieniu:
„Art. 6a. 1. Na wniosek osoby, której mowa w art. 1a, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje legitymację osoby deportowanej do pracy przymusowej, zwaną dalej „legitymacją”.
2. Legitymacja jest dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 6b, oraz w innych przepisach szczegółowych.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wzór legitymacji,

- 2) tryb postępowania w sprawach o wydanie legitymacji,
- 3) sposób wydawania legitymacji

– mając na uwadze sprawne przeprowadzenie postępowania, zapewnienie właściwej identyfikacji posiadaczy legitymacji, a także uwzględniając decyzje, o których mowa w art. 4.

Art. 6b. Osobie deportowanej do pracy przymusowej przysługuje:

- 1) prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej;
- 2) pomoc w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych udzielana przez samorząd terytorialny.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 po pkt 19 dodaje się pkt 19a w brzmieniu:

„19a) osoba deportowana do pracy przymusowej – osobę, o której mowa w art. 1a ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001 oraz z 2017 r. poz. ...);”;

- 2) w art. 47c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kobiety w ciąży, świadczeniobiorcy do 18 roku życia, posiadający zaświadczenie, o którym mowa w art. 47 ust. 1a, osoby, o których mowa w art. 43 ust. 1, inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz osoby deportowane do pracy przymusowej mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.”;

- 3) w art. 57 w ust. 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dla inwalidów wojennych i wojskowych, osób represjonowanych, kombatantów oraz osób deportowanych do pracy przymusowej;”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1807, 1860, 1948, 2138, 2173 i 2250 oraz z 2017 r. poz. 60, 759, 777, 844, 858, 1089 i 1139.

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie celu ustawy

Celem ustawy jest przyznanie osobom deportowanym do pracy przymusowej dodatkowych uprawnień związanych ze służbą zdrowia oraz opieką społeczną. Uprawnienia te nie wymagają dodatkowych wydatków, tak więc są neutralne z punktu widzenia budżetu państwa. Wiążą się w większości z uzyskaniem możliwości dostępu poza kolejnością do świadczeń zdrowotnych oraz opieki społecznej. Taki też zakres wprowadzanych zmian postulowali w swoich wystąpieniach przedstawiciele osób deportowanych do pracy przymusowej – członkowie Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

2. Przedstawienie rzeczywistego stanu w dziedzinie, która ma zostać uregulowana

Uprawnienia nadawane ustawą są analogiczne do tych, które w chwili obecnej posiadają kombatanci, ofiary represji okresu wojennego i powojennego, działacze opozycji antykomunistycznej, osoby represjonowane z powodów politycznych.

W ostatnim okresie Sejm VIII kadencji i Senat IX kadencji uchwaliły ustawy zwiększające w znaczący sposób uprawnienia tych grup społecznych. Niestety obie izby nie zauważyły dotąd uzasadnionych potrzeb Polaków nie mniej pokrzywdzonych przez okupantów niemieckiego i sowieckiego w trakcie i po zakończeniu II wojny światowej. Chodzi o grupę osób deportowanych do pracy przymusowej. Ich sytuację reguluje ustawa z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001). Świadczenie to wynosi obecnie od ok. 10 zł do ok. 210 zł, w zależności od długości okresu pracy przymusowej (zalicza się maksymalnie okres 20 miesięcy), którą świadczyć musieli osadzeni w obozach pracy przymusowej lub deportowani do niej przez okupantów – niemieckiego i radzieckiego – w trakcie i po zakończeniu II wojny światowej.

Zasadnicza większość z osób deportowanych do pracy przymusowej to dziś ludzie starsi, schorowani, wymagający zwiększonej troski i opieki lekarskiej, pielęgnarskiej, socjalnej. Z rozmów z ich przedstawicielami wynika, że oczekują oni od państwa polskiego

nie przywilejów finansowych (które słusznie otrzymały inne grupy pokrzywdzonych w trakcie II wojny światowej i w okresie powojennym), ale możliwości do korzystania poza kolejnością ze świadczeń służby zdrowia i opieki społecznej.

3. Wykazanie różnic pomiędzy dotychczasowym a przewidywanym stanem prawnym

Ustawą nadaje się dodatkowe uprawnienia osobom deportowanym do pracy przymusowej (nie zmieniając zakresu osób uprawnionych i nie ingerując w dotychczasowe przysługujące im prawo do świadczeń):

- 1) prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach – art. 2 pkt 2 i 3; z tym związana jest konieczność wprowadzenia do słowniczka ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.) definicji zewnętrznego dla niej pojęcia osoby deportowanej do pracy przymusowej – art. 2 pkt 1;
- 2) prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej oraz pomoc w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych udzielana przez samorząd terytorialny; przez dodanie art. 6b do ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich – art. 1 pkt 3;
- 3) aby oba te uprawnienia były możliwe do zrealizowania, konieczne jest wyposażenie osoby uprawnionej w legitymację osoby deportowanej do pracy przymusowej, którą mogłaby ona okazywać zainteresowanym urządům, placówkom i instytucjom, np. ochrony zdrowia; wprowadzany nowy art. 6a do ww. ustawy – art. 1 pkt 3;
- 4) ponieważ zmienia się zakres tej ustawy, należy zmienić również jej tytuł – art. 1 pkt 1, a także dodać na początku jej treści nowy artykuł opisujący przedmiot ustawy – art. 1 pkt 2;
- 5) w projekcie przyjmuje się standardowe vacatio legis: 14 dni – art. 3.

4. Przedstawienie oczekiwanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych i prawnych

Pożądanym skutkiem społecznym będzie objęcie grupy osób deportowanych szybszą, stąd bardziej efektywną opieką, zdrowotną i pielęgnacyjną. Z jednej strony uczyni to zadość oczekiwaniom tych osób pokrzywdzonych przez okupantów, z drugiej będzie zgodne z poczuciem sprawiedliwości społecznej, z trzeciej zaś wyjdzie naprzeciw realizowanej przez obecny rząd polityce ochrony i pomocy najsłabszym, jak również docenienia zasług i postaw patriotycznych Polaków w czasie II wojny światowej. A trzeba się w tym zakresie spieszyć, bo liczba tych osób maleje z racji ich wieku i stanu zdrowia.

Skutki finansowe dla budżetu państwa są niewielkie. Wiązą się one z drukiem i wydaniem legitymacji osób deportowanych do pracy przymusowej. Szacując liczbę obecnie uprawnionych na nieco ponad 100 tys., koszt druku w zależności od formy – tradycyjna kartonowa czy nowsza plastikowa karta – to od 1 do kilku złotych. W sumie daje to maksymalnie kilkaset tysięcy złotych, i to rozłożonych w czasie, ze względu na tryb wnioskowy wydawania legitymacji. Kwota niezauważalna dla budżetu państwa przy tak dużych korzyściach społecznych.

Skutkiem prawnym ustawy będzie częściowe ujednolicenie uprawnień przysługujących różnym grupom Polaków poszkodowanych w trakcie naszej burzliwej historii ostatnich lat.

5. Przedstawienie założeń podstawowych aktów wykonawczych do ustawy

Jedynym aktem wykonawczym do ustawy jest rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, określające wzór, tryb postępowania i sposób wydawania legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej. Typowe, jakich wiele wydawanych jest przez właściwych ministrów.

Należy przy tym zaznaczyć, że w wytycznych do wydania rozporządzenia wyraźnie nakazuje się uwzględnienie dotychczasowych decyzji wydanych przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z jednej strony w celu przyśpieszenia i uproszczenia procedury, z drugiej zaś po to, aby nie obarczać osób uprawnionych dodatkową mtręgą dostarczania dokumentów, zaświadczeń itp.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
